

Prof. dr Meliha POVLAKIĆ,
redovna profesorica
Univerzitet u Sarajevu, Pravni fakultet
m.povlakic@pfsa.unsa.ba

UDK 349.4:620.92(497.6)
346:620.92 (497.6)
620.92:34(497.6)

izvorni znanstveni rad
Rad stigao: 26. svibnja 2023.
Rad prihvaćen: 1. lipnja 2023.

Dr. Nasir MUFTIĆ, Viši asistent
Univerzitet u Sarajevu, Pravni fakultet
n.muftic@pfsa.unsa.ba

ODREĐENI GRAĐANSKO-PRAVNI ASPEKTI IZGRADNJE I FINANSIRANJA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE SA FOKUSOM NA ISKORIŠTAVANJE SUNČEVE ENERGIJE I ENERGIJE VJETRA

Sažetak: Centralni globalni problem današnjice predstavljaju klimatske promjene. Energetska tranzicija i povećanje udjela energije iz obnovljivih izvora energije (OIE) jeste jedna od mjera za sprječavanje ovih promjena. Autori ovog rada smatraju da i propisi privatnog prava mogu u ovom kontekstu igrati značajnu ulogu, odnosno da provođenje strateških opredjeljenja u pogledu energetske tranzicija zahtjeva usklađivanje ne samo javno-pravnih propisa već i privatno-pravnih. Autori su se fokusirali na energiju sunca i vjetra, zbog njihovih komparativnih prednosti pred drugim OIE ali i zbog prirodnih potencijala BiH.

U prvom dijelu rada je u kratkim crtama predstavljen složeni javno-pravni okvir u BiH koji bi trebao omogućiti proizvodnju električne energije iz navedenih izvora. Već kratki presjek je pokazao da je fragmentirani pravni okvir u BiH prepreka investiranju ali i okolnost koja otežava ispunjenje obaveza koje je država BiH preuzela potpisivanjem niza međunarodnih instrumenata.

Fokus drugog dijela je bio na odredenim pitanjima stvarnog prava. S obzirom da je načelo *superficies solo cedit* jedno od temeljnih načela stvarnog prava autori su istraživali kako odvojiti postrojenja i uređaje za proizvodnju električne energije korištenjem energije sunca i vjetra od zemljišta, vodeći računa da najoptimalniji poslovni model ne mora biti kupovina zemljišta na kome će se postaviti odgovarajuća postrojenja. Razmatrani su instituti prava građenja i služnosti kao modeli koji se najčešće koriste u uporednom pravu, ali i nova rješenja stvarnog prava u BiH koja omogućavaju da se nebitni/samostalni dijelovi stvari (nekretnine) budu posebni objekti stvarnih prava. Fokus je bio na pitanju kako ti samostalni dijelovi mogu biti podloga prava osiguranja (zadržanja prava vlasništva, leasinga, založnog prava).

Rad ilustrira neke od ključnih pravnih problema u oblasti regulacije obnovljivih izvora energije, nastojeći ukazati na otvorena pravna pitanja u Bosni i Hercegovini.

Ključne riječi: obnovljivi izvori energije, energetska tranzicija, privatno-pravni aspekti energetske tranzicije, pravo građenja, koncesije

Uvod

Centralni globalni problem današnjice svakako predstavljaju klimatske promjene, koje ugrožavaju opstanak cijelog čovječanstva i planete Zemlje više nego svi ratovi ili ekonomske krize. Štaviše, klimatske promjene koje uzrokuju pustošenje određenih prostora (npr. u Africi) i migracije koje su posljedice toga, vrlo su realan uzrok oružanih sukoba u bliskoj budućnosti, a katastrofalne poplave, suše, požari, uragani i cunamiji su već enormno finansijsko opterećenje na globalnom nivou, budući da, iz godinu u godinu, rastu ulaganja u saniranje posljedica klimatskih promjena. Jedan od načina kako